

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan: projectDG, dGMT, dFEZ en dWJZ

Cc: (10)(2e)

Betreft: Vormgeving LCH

memo

Aanleiding

De centrale inkoop en distributie van medische hulpmiddelen wordt door het Landelijk Coördinatiecentrum Hulpmiddelen (LCH) vanuit het gebouw van de federatie van technologiebranches (FHI) in Leusden gedaan.

In het LCH zijn o.a. de krachten van verschillende normaal soms met elkaar concurrerende bedrijven zoals leveranciers, groothandels en producenten, ziekenhuizen, apotheken, en andere medische specialisten gebundeld. Het LCH is in de beginfase van de coronacrisis onder hoge druk opgericht, waarbij het de bedoeling was dat de deelnemende rechtspersonen een (door de juristen van FHI) opgesteld convenant zouden ondertekenen, waarmee in ieder geval de geheimhouding zou zijn geborgd (tevens bijgevoegd).

Doel was zoveel mogelijk gezamenlijk het hoofd te bieden aan het zeer zorgwekkende tekort aan hulpmiddelen (mondkapjes, brillen, schorten, beademingsapparatuur, testmateriaal, etc.), waarvan in Nederland sprake was en dat momenteel (mei 2020) nog steeds niet helemaal is opgelost.

Uit navraag blijkt dat niet de deelnemende rechtspersonen, maar een paar honderd individuele natuurlijke personen de bijlage bij het convenant hebben ondertekend, waarin geheimhoudingsafspraken zijn opgenomen (in sommige gevallen bij toeval door een vertegenwoordigingsbevoegde). Deze personen zijn werkzaam bij meer dan 50 verschillende organisaties, bedrijven en instellingen. Daarnaast zijn er ook nog een aantal ZZP-ers werkzaam. FHI heeft alle personen die toegang wilden tot het pand en werkzaamheden verrichten voor het LCH, het de bijlage bij het convenant laten ondertekenen en heeft zelf medeondertekend. VWS is dus geen partij bij het convenant. Een aantal partijen is maar zeer beperkt in Leusden aanwezig (geweest) en soms alweer vertrokken.

De status van LCH is op z'n minst onduidelijk. Hoewel heel wat externe partijen menen dat het LCH hulpmiddelen inkoopt en distribueert en aan het LCH opdrachten of zelfs subsidies kunnen worden verleend, is het LCH geen rechtspersoon en in feite een vrij ongeregeld samenwerkingsverband van vele betrokken partijen, die uiteindelijk direct of indirect voor rekening en risico van VWS handelen. Afgezien van de genoemde door een groot aantal individuen ondertekende bijlage bij het convenant, is er geen overkoepelende contractuele afspraak tussen alle partijen. Een flink deel van de contracten wordt formeel aangegaan door Mediq – een groot Nederlands bedrijf dat medische hulpmiddelen levert aan instellingen en particulieren, waar VWS een overeenkomst mee heeft.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
(10)(2e)

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T (10)(2e)
F (10)(2e)
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
NLD
www.njksoverheid.nl

Inlichtingen bij

(10)(2e)
(10)(2u)
T (10)(2e)
M (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum

11 mei 2020

Aantal pagina's

3

Mediq heeft een volmacht om dergelijke overeenkomsten namens VWS/de Staat aan te gaan. Mediq is daarmee een 'vooruitgeschoven post' vanuit het LCH. Sommige overeenkomsten die in het kader van of met behulp van het LCH tot stand komen, worden echter uiteindelijk door VWS zelf ondertekend, met name als de hulpmiddelen geleverd worden aan instellingen waar Mediq normaliter geen cliëntrelatie mee heeft.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
(10)(2e)

Datum
11 mei 2020

Verzoek

De vraag die voorligt is op welke wijze VWS met deze situatie wenst om te gaan. Omdat hier meerdere belangen bij spelen, wordt hieronder kort bullitsgewijs uiteengezet welke drie opties er zijn en op welke wijze zij al dan niet met elkaar verenigbaar zijn, met het verzoek om hier een besluit over te nemen.

Drie opties

1. Het LCH onderbrengen in een daartoe op te richten rechtspersoon

Voordelen:

- het LCH kan met de eigen rechtspositie die externen het LCH soms al toedichten voor eigen rekening en risico handelen;
- de bestuurlijke verantwoordelijkheid wordt helder, maar betrokken partijen moeten het daar wel over eens zijn en in staat zijn bijv. een bestuur te vormen.

Nadelen:

- oprichting van zo'n rechtspersoon moet wegens de betrokkenheid van de overheid via de procedure van de Comptabiliteitswet 2016, die procedure is omslachtig en tijdrovend (kost plm. zes maanden);
- gezien de aard van de werkzaamheden moet LCH een omvangrijk werkkapitaal krijgen, zal een flinke overhead nodig hebben om te kunnen functioneren en de afbouw zal een flinke tijd in beslag gaan nemen.

2. Blijven streven naar de totstandkoming van een convenant tussen de deelnemende partijen aan het LCH en aansturen op ondertekening door de rechtspersonen

Voordelen:

- inzicht in de rechtspersonen die werkzaamheden in naam van LCH verrichten en waar VWS bestuurlijk verantwoordelijk voor is;
- werkgevers zijn verantwoordelijk en daarmee aansprakelijk voor door hun aan LCH uitgeleende werknemers.

Nadelen:

- Bewerkelijk, naar verluidt zijn er momenteel een stuk of 55 rechtspersonen actief;
- Hoe duidelijker de structuur wordt en hoe meer grip VWS hier op heeft, hoe groter de kans dat het LCH binnen de reikwijdte van de Wob (via VWS) valt;
- Het convenant behoeft op een aantal punten aanpassing, omdat het niet meer actueel is. Aanpassingen kunnen ook tot nieuwe discussies leiden.

3. Verder gaan op de huidige wijze – ondertekening door natuurlijke personen

Voordelen:

- hiermee kan de samenwerking als PPS worden gepositioneerd, waarmee het mogelijk buiten de reikwijdte van de Wob kan worden gehouden;

- geen verdere acties noodzakelijk, FHI zorgt immers voor ondertekening van de bijlage bij het convenant door natuurlijke personen.

Nadelen:

- VWS heeft geen zicht op (welke) rechtspersonen in het kader van het LCH werkzaamheden verrichten, maar is daar wel bestuurlijk verantwoordelijk voor;
 - aansprakelijkheidsdiscussies liggen op de loer: zolang personen zelf de bijlage bij het convenant ondertekenen en voor zover zij niet vertegenwoordigingsbevoegd zijn, zijn zij persoonlijk aansprakelijk en kan er discussie ontstaan over eventuele (werkgevers)aansprakelijkheid die men tracht af te wentelen op VWS;
 - het is onzeker of VWS voldoende informatie heeft om aan zijn verantwoordingsplicht te voldoen richting het parlement, AR en ADR, nu VWS geen concreet zicht heeft op het LCH en alle e-mails die vanuit het LCH worden verstuurd. Overigens wordt nu wel gewerkt aan archivering van de e-mails door de personen die bij de Project DG LCH werken.

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Directie Wetgeving en
 Juridische Zaken
 (10)(2e)

Datum
 11 mei 2020

Advies

Gezien de stand van zaken bij het LCH wegen de nadelen van het gaan oprichten van een rechtspersoon zwaarder dan de voordelen. Het is goed mogelijk dat binnen enkele maanden het LCH kan worden opgeheven en de taken weer in de normale 'lijn' kunnen worden belegd. Naar wij begrepen wordt gepoogd het contractbeheer voor de resterende contracten in het 'post-corona'-tijdperk over te dragen aan de RVO. In dat geval zou de LCH op redelijk korte termijn kunnen worden afgebouwd en zou oprichting van een rechtspersoon als mosterd na de maaltijd kunnen worden beschouwd. Bovendien vergt het nogal wat aan middelen en mensen om een dergelijke nieuwe rechtspersoon operationeel te laten worden. Optie 1 wordt om deze reden afgeraden.

Het via een convenant tussen alle deelnemende partijen formaliseren van de samenwerking in het LCH heeft aanzienlijke voordelen, omdat de bestuurlijke en juridische verantwoordelijkheden duidelijk kunnen worden belegd. Nadeel is dat het een zeer bewerkelijke operatie zal worden, sommige partijen hebben hun betrokkenheid bij het LCH al beëindigd en dat door de grotere grip die VWS daarmee op het geheel krijgt, de kans toeneemt dat alles wat daar rondgaat onder de Wob komt te vallen. Sommigen zullen dat laatste overigens als voordeel zien, omdat het de transparantie belemmert.

De derde optie laat de meeste vragen onbeantwoord en betekent voortzetting van de huidige, onduidelijke situatie. Dat brengt risico's met zich mee bij later onderzoek door parlement, AR of ADR.

Onder de voorwaarde dat er reëel uitzicht is op afbouw van het LCH op korte termijn en de minister wordt geïnformeerd over de risico's die VWS hier loopt, verdient naar onze mening optie 3 de voorkeur.

(10)(2e)
 (10)(2e) (2e)

(10)(2e)